

Sisäilmasto-ongelmiin toimintamallin laatiminen Vaalan kunnan vastualueiden kiinteistöille

Elinvltk 30.03.2021 § 55

80/10.03.02.00/2021

Valmistelija

Tekninen johtaja Kaikkonen Matti, p. 0400 855954, matti.kaikkonen@vaala.fi

Yleistä sisäilmasto-ongelmista:

Suomessa on 1,5 miljoonaa rakennusta, joista asuinrakennuksia on noin 85 % ja muita kuin asuinrakennuksia 15 %. Rakennuksiin liittyvät sisäilmasto-ongelmat, kuten ilmanvaihtoon, lämpöoloihin tai kosteusvaurioihin liittyvät ongelmat, ovat melko yleisiä. Työpaikkojen sisäilmasto-ongelmat ovat usein monitahoisia, ja ne koskettavat useita toimijatahoja ja suurta tilankäyttämää. Työpaikoilla sisäilmastoasioihin liittyviä tehtäviä kuuluu yleensä useille eri toimijoille kuten esimiehille, kiinteistön hallinnan ja huollon edustajille, työsuojelun edustajille (työsuojelupäällikkö ja -valtuutettu) sekä työterveyshuollon edustajille. Yhteistyön organisoimiseen ja ongelmien ratkaisemiseen tarvitaan etukäteen määriteltäviä toimintamalleja. Työpaikoilla toimintatavat poikkeavat asuntoihin mm. siinä, että työpaikalla tulee noudattaa työympäristön hättatekijöihin ja -vaaroihin liittyen työturvallisuuslakia. Hättatekijät ja vaarat arvioidaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Haittojen arviointiin tarvitaan kattavat selvitykset altistumisolosuhteista.

Sisäilmasto-ongelmiin viittaavat sisäilman epäpuhtauksien viitearvot ovat usein toimintaympäristöstä riippuvaisia. Sisäilman epäpuhtaustasot ovat yhteyksissä rakennus- ja taloteknisiin tekijöihin kuten ilmanvaihdon tehokkuuteen, sisustukseen (pehmeät/kovat materiaaalipinnat) tai toimintoihin kuten elintarvikkeiden käsittelyyn. Sisäilmastoon liittyviä olosuhteita ja epäpuhtauksia arvioitaessa käytetään vertailuarvoja saman tyyppisistä tiloista ja rakennuksista. Esimerkiksi koulu-, päiväkot- ja terveydenhuoltorakennuksissa on arvioitava tilatyyppin mukaan, mitä työympäristömittausten vertailuarvoja voidaan kussakin tapauksessa käyttää. Sairaalarakennuksen toimistotiloja voidaan usein arvioida toimistojen sisäilmastolle annettujen viitearvojen avulla. Kaikkiin toimintaympäristöihin ei ole vielä saatavilla viitearvoja kaikille sisäilman epäpuhtauksille.

Sisäympäristöön liittyviä ongelmia selvittäessä tilannetta tulee aina tarkastella kokonaisuutena. Tarkastelu sisältää rakennus- ja taloteknisiä tekijöitä, sisäilmaston olosuhteita, tilojen käyttäjien kokemuksia ja terveydentilaa sekä sisäympäristöön liittyviä toimintatapoja työpaikalla. Sisäympäristön kokonaisarvioinnin tuloksiin vaikuttaa myös se, tukeeko sisäympäristö tiloissa tehtäviä toimintoja. Kohteissa (esim. koulut, päiväkodit, terveydenhuollon tilat), joiden sisäilmasto-ongelmien ratkaisemiseen voivat osallistua sekä terveydensuojelun että

työturvallisuuden ja -terveyden asiantuntijat, on tärkeää, että ongelmia selvitetään ja ratkaistaan yhteistyössä esim. sisäilmaryhmätoiminnan avulla.

Sisäilmasto-ongelmien ratkaisemisen toimintamallin peruspilareja ovat moniammatillinen yhteistyö, tilojen käyttäjiä osallistava työote, ongelmatilanteiden kokonaisvaltainen ja maltillinen tarkastelu, tavoitteellinen ja prosessimainen työskentely sekä vuorovaikutteinen ja säännöllinen viestintä. Sisäilmasto-ongelmat vaativat monen ammattiryhmän osaamista ja työpanosta. Asioiden käsittelyyn kytkeytyy suuri joukko ihmisiä ongelmasta havaintoja tehneistä työntekijöistä erilaisiin asiantuntijoihin ja viranomaisiin. Kysymys on mittavasta moniammatillisen yhteistyön ponnistuksesta. Onnistuakseen yhteistyö tarvitsee rakenteet ja se on organisoitava.

Vaalan kunta:

Kunnan omistuksessa olevissa kiinteistöissä on sisäilmasto-ongelmia viime vuosina tutkittu, todettu, osin korjattu ja niitä on käsiteltyssä tällä hetkellä. Prosessin kuvauksena olevaa toimintamallia sisäilmasto-ongelmien käsittelyyn ei ole laadittu. Tarve selkeälle toimintamallille on olemassa, jossa määritellään sisäilmatyöryhmän jäsenet ja heidän roolinsa toimenpiteissä sekä tavoite asian ratkaisemiseksi. Tekninen osasto on laatinut aineiston liitteenä olevan toimintamallin ja prosessinkuvauksen esitykseksi Vaalan kunnassa käytettäväksi malliksi. Liitteenä on lisäksi työterveyslaitoksen julkaisu Ohje työpaikkojen sisäilmasto-ongelmien selvittämiseen.

Esittelijä

Tekninen johtaja Kaikkonen Matti

Tekninen johtaja:

Elinvoimalautakunta päättää toimintamallin hyväksymisestä ja saattaa sen tiedoksi kunnanhallitukselle sekä edelleen kunnanvaltuustolle.

Päätös: Hyväksyttiin
